

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на Диляна Георгиева Керанова

от доц. д-р Гергана Павлова

Дисертацията на ас. Диляна Керанова е един сериозен изследователски труд върху тематика, която е почти неразработена от научна гледна точка в нашата страна. Проблемът за семейството, за семейната среда и за ролята им върху израстването на децата е изключително значим проблем с непреходна актуалност. Повечето от проблемните деца в страната ни, пък и не само в нея, са проблемни именно поради отсъствие или занижена роля на родителите на тези деца.

Дисертационният труд е написан на много добър научен език, с познаване на специализираната научна литература и на наличните официални документи в исторически и съвременен план.

Написан е увлекателно и като че ли с изстраданост на проблематиката, която сама по себе си като факт е една разгръщаща се във времето язва на обществото, и която не се знае дали ще бъде някога излекувана качествено или не.

Положителна страна на дисертационния труд на Д. Керанова са няколко момента:

1. свързване на процесите на институционализация и деинституционализация с отхвърлянето и признанието на децата, лишени от родителска грижа, като факт и възможна алтернатива;

2. социологическата теория на стигматизацията като една от най-важните за дисертационната тематика теория, е свързана със спецификата на девиантното поведение при деца, останали без родителска грижа и попаднали в институциите;

3. адаптиран е психологическият познавателен модел, известен като „прозореца на Джохари” в социологическа перспектива за създаване на концептуална рамка на образа на грижа за децата, лишени от родителска грижа. Чрез него авторката организира и насочва социологическия анализ, допринасяйки за а „тълкуващото разбиране” на явленията и процесите в смисъла на Макс Вебер.

Прозорецът на личността на децата, лишени от родителски грижи е разкрит чрез неговите четири крила или квадранта: **„Публична личност”, „Сляпо петно”, „Частна личност” и „Несъзнавано”**. Тези четири квадранта са представени като системни образувания, в които чрез използване на качествени и количествени социологически методи се изобразяват измеренията на децата, лишени от родителска грижа.

Основните изследователски методи, които дисертантката използва за изпълване със съдържание на четирите квадранта са реално необходимите изследователски методи: контент анализ, осъществяван в рамките на 7 годишен период /2008-2015/. Контент-анализът е върху печатни медии от 2008 до 2015 година , свързани с избраната област на изследване във вестниците „24 часа” и „Дневник”; индивидуална пряка анкета и експертна оценка

И трите използвани методи са направени и анализирани на високо професионално ниво.

Задачите, които си е поставила дисертантката са изпълнени:

1. концептуализиран е прозорецът на Джохари в контекста на социологията като вид „идеален тип”, който насочва „разбиращия” анализ;
2. анализирани са процесите институционална грижа и деинституционализация, изведени във формалните императиви;
3. разкрити са същностните характеристики на институционалната грижа и деинституционализацията като социализационни институции;
4. очертани са съществуващите предизвикателства, които засягат процеса на деинституционализация;
5. проучван е публичния образ на децата, лишени от семейство, настанени в специализирана институция, зададен в медийното пространство;
6. проучени са нагласите за децата от социалните домове, институционалната грижа и процеса на деинституционализация
7. реализиране на експертна оценка сред работещи в държавната система за грижи за деца в риск, неправителствен сектор и преподаватели по социални дейности във висши учебни заведения

Основната теза на дисертационния труд е пронизана в целия труд и е концентриран израз на постигнатото в дисертацията, а именно: **„Институционалната грижа и процесът на деинституционализация,**

бидейки два типа системи за закрила на децата, лишени от родителска грижа, се проецират в дискурсите на отхвърлянето и признаването, конструиращи се в динамичните интеракции между съществуващите социокултурни модели и формализираните императиви.“

Социологическият характер на дисертацията е допълнен от интердисциплинарни търсения. Социалната картина на изследваното явление е базирано и на приносите на социалната психология, психологията, социалната работа и пр., както и на съществуващите специфични нормативни документи.

Авторефератът отговаря на дисертационния труд

Дисертантката има 7 публикации в специализирани научни издания, свързани с дисертацията.

Основната ми препоръка към дисертантката е да не спира да си поставя научни въпроси пред този изключително важен проблем със значими социални последици и да продължи работата си за намирането на окончателните отговори.

В бъдещата си работа Керанова може да си постави за разглеждане въпроси, свързани с по-нататъшни релевантни законови промени и с обвързване на социалните медии и мрежи с изследваната проблематика.

В заключение като обявявам, че ще гласувам „За“ призовавам членовете на Научното жури към катедра Социология на Югозападен университет да гласуват също със „За“ относно присъждане на научната и образователна степен „Доктор“ на ас. Диляна Георгиева Керанова.

доц. Гергана Павлова

10. 10.2016 г.